

Raadsprogramma
2018-2022

KRACHTIG ZWIJNDRECHT

Gemeente
Zwijndrecht

Van raadsprogramma naar uitvoeringsprogramma

De raad heeft in mei zijn raadsprogramma voor de periode 2018-2022 vastgesteld. Dat raadsprogramma geeft de richting aan van de door de raad gewenste (extra) inzet door de gemeente.

We hebben afgesproken om *samen* te komen tot een uitwerking van het raadsprogramma. Samen betekent in dit geval: raad, college en organisatie. In samenspraak worden de keuzes in beeld gebracht en voorbereid, waarover de raad een definitieve beslissing neemt.

In dat proces past geen 'dichtgetimmerde' begroting, waarin de keuzes al gemaakt zijn. Daar staat tegenover, dat er wel tijdig (dat wil zeggen: uiterlijk 15 november) een begroting moet liggen die aan de minimale eisen van wet en toezichthouder voldoet.

Dit betekent dat er dit jaar **twee documenten** voorliggen, die los van elkaar worden vastgesteld.

Aan de ene kant een **beleidsarme begroting**. Deze bevat het staand beleid, onontkoombare ontwikkelingen zoals bij gemeenschappelijke regelingen en alle jaarlijkse bijstellingen van de kaders, zoals een inflatiecorrectie en het bijwerken van de investeringsportefeuille. Tevens is in dat document het gemeentefonds, onze grootste inkomstenbron, bijgewerkt tot en met de meicirculaire.

We hebben de beleidsarme begroting zo veel mogelijk ingedeeld naar de thema's van het raadsprogramma. Dit betekent vier

programma's gebaseerd op de thema's, een programma voor overig staand beleid en de wettelijk verplichte onderdelen. Genoemde begroting is een solide basis om het beheer van de gemeente door te zetten.

Aan de andere kant hebben we de vertaling van het raadsprogramma in een **uitvoeringsprogramma**: dit zijn de ontwikkelingen waaraan komende jaren, boven en naast de bestaande activiteiten, invulling gegeven zal worden. Feitelijk wordt dit een wijziging op de hiervoor genoemde beleidsarme begroting.

Het raadsprogramma is vertaald in acties die we interventies noemen. Die naam is gekozen omdat we als gemeente een ontwikkeling willen doormaken van in stand houden wat al is, naar het ontwikkelen van onze gemeente volgens de visie die door de gemeenteraad is gevormd.

Het belangrijkste uitgangspunt in deze visie is, dat we op alle beleidsvelden streven naar een evenwichtiger bevolkingssamenstelling

Interventies

Tijdens de bijeenkomst van de raad van 10 juli hebben de raadsleden kennis gemaakt met de interventies. Naar aanleiding van deze bijeenkomst en het verder doorrekenen in de zomer, treft u op de volgende pagina's de interventies en hun inhoudelijke toelichting aan.

Interventie	Wat is het?	Wat bereiken we er mee?
Taskforce gebiedsontwikkeling	Het samenbrengen van voldoende inhoudelijke expertise op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en realisatie van de woningbouwambities van de raad. De taskforce is ook nodig om tot uitvoering te komen van o.a. het project Spoorzone (zie hieronder).	Ontwikkeling van de bestaande circa 35 (woning)bouwlocaties, met daarin de afname van 600 goedkopere en de nieuwbouw van 1400 duurdere wooneenheden. Dit om tot de in het raadsprogramma gewenste evenwichtige bevolkingssamenstelling te komen. Voor de verschuiving van goedkopere naar duurdere wooneenheden is afstemming binnen het PALT-platform en met buurgemeenten noodzakelijk.
Spoorzone e.a.	De spoorzone is een van de sleutelprojecten uit de groeiagenda en biedt mogelijkheden om (bovenop de reeds bekende bouwlocaties) bij te dragen aan stedelijke verdichting en ruimtelijke kwaliteitsverbetering.	Ontwikkeling van de hierboven genoemde locaties. Benutten van de kansen om tot een verdere stedelijke verdichting en ruimtelijke kwaliteitsverbetering te komen. Dit is een voorwaarde om tot een evenwichtige bevolkingssamenstelling te kunnen komen.
Noordoevers	De Noordoeverlocatie wordt ontwikkeld tot een uitstekende plek voor woningen in het hogere segment. Met belanghebbende gemeenten (Dordrecht, Papendrecht en HIA) moeten afspraken worden gemaakt hoe we van beheer naar ontwikkeling gaan. Mochten de andere gemeenten te traag bewegen, dan overweegt Zwijndrecht zelf aan de slag te gaan.	Het project draagt bij aan de gewenste evenwichtige bevolkingssamenstelling
Veerplein	De visie voor het Veerplein is gedeeld met de raad. Veerplein en omgeving vormen een van de cultuurdragers om Zwijndrecht aantrekkelijker.	Het project draagt bij aan de gewenste evenwichtige bevolkingssamenstelling
Energieagenda	We zetten in op alternatieve warmtebronnen om zo naar een aardgasloos Zwijndrecht toe te werken. Het energieloket, als onderdeel van de energieagenda, ondersteunt particulieren. OZHZ gaat expertise inzetten om bedrijven aan te zetten tot verduurzaming.	Draagt bij aan de door de raad vastgestelde energievisie en -agenda. Uitvoering van de agenda (Energie neutraal 2020) is een randvoorwaarde om de projecten spoorzone, veerplein en noordoevers zo toekomstbestendig mogelijk te maken.
Economische agenda	We continueren onder meer – samen met het bedrijfsleven – de uitvoering van onze economische agenda.	Het bedrijfsleven benutten om samen met de gemeente uitvoering te geven aan onze ambities rondom energie en arbeidsparticipatie (zie hieronder).
Realisatie 160 participatieplekken	In het raadsprogramma is de wens geuit om tot 160 plekken te komen. Op dit moment hebben we er 120 betaald vanuit de bestaande SDD gelden. Deze reeds bestaande inzet is een bevoegdheid van de Drechttraad. Het bestaande budget wordt geheel benut, dit betekent dat de 40 extra plekken uit eigen middelen moeten dekken.	Het Zwijndrechtse 'granieten bestand' uit de bijstand wordt op deze wijze geactiveerd, de SDD richt zich nu (vooral) op de mensen met de kortste afstand tot de arbeidsmarkt. Op deze wijze proberen bieden wij deze doelgroep perspectief en leveren zij een maatschappelijke bijdrage.
Deltaplan Armoedebeleid	In eerdere documenten noemden we dit het 'maatregelenpakket'. Gelet op de grote ambities vat de term Deltaplan de ambities beter samen. Er zijn lokale middelen nodig om deze ambities te realiseren. Daarnaast is van groot belang om tot nieuwe set van afspraken met de SDD te komen.	Meer mensen uit de armoede door bestaande patronen te doorbreken. We zullen dat he tnlanger vanzelfsprekend is dat kinderen van bijstandouders ook in de bijstand terecht komen. Onze concrete doelstelling wordt: 600 kinderen uit armoede. Wanneer dit lukt levert dit ook een financieel voordeel op: minder uitgaven voor bijstand en zorg.
200 opleidingstrajecten met baangarantie	Deze interventie maakt onderdeel uit van het Deltaplan en komt als losse interventie te vervallen. In de scenario's ziet u deze niet meer los terug.	Zie boven.
Extra impuls wijkteams voortzetten	Noodzakelijk om het niveau van de huidige inzet Wijkteams te kunnen handhaven. De wijkteams vervullen een cruciale rol in de (beoogde) transformatie in de Zorg en zijn de laagdrempelige toegang tot zorg in de wijken.	Hulp dichtbij onze inwoners. Door er snel bij te zijn, voorkomen we zo veel mogelijk dat duurdere zorg noodzakelijk wordt.
Wijkverpleegkundige (her)invoeren	De wijkverpleegkundige is als expliciete wens opgenomen in het raadsprogramma. De verpleegkundige als Zichtbare Schakel is onmisbaar gebleken in het functioneren van de wijkteams. De wijkverpleegkundigen komen gemakkelijker 'achter de voordeur' bij inwoners met een zorgvraag en brengen hen waar nodig in contact met het wijkteam. De Zichtbare schakel heeft zodoende een belangrijke rol in het out-reachend werken.	Laagdrempelige zorg achter de voordeur, die door onze inwoners zeer gewaardeerd wordt, blijft gegarandeerd.
Onderzoek naar organiseren van 1 aanspreekpunt	Bij complexere zorgsituaties zijn vaak meerdere zorgverleners betrokken. Voor de clienten zelf en de kwaliteit van de geleverde zorg is het zaak dit goed te organiseren. Bij voorkeur 1 aanspreekpunt voor de client die ook de lead heeft. Dit onderzoek gaan we hoe dan ook doen en hier gebruiken we bestaande budgetten voor. Deze interventie zal dan ook niet meer apart benoemd worden in de financiële overzichten.	Een advies voor een aanpak waarin aanvullende afspraken worden gemaakt met onze partners.
2 functionarissen mét doorzettingsmacht ("zorgmariniers")	We zetten in op de "top 50 Zwijndrechtse probleemgezinnen" en kijken hoe we de zorg beter, sneller en efficiënter kunnen organiseren. De zorgmariniers krijgen een mandaat om dwars door het systeem besluitvorming af te dwingen.	De gezinnen vragen een enorme zorginzet van vele partijen. Uiteindelijk moet de beter gecoördineerde aanpak ook tot lagere zorgkosten leiden én aanpassingen van het systeem waar het niet goed werkt.
Pilot snijvlak veiligheid, zorg en huisvesting. (inclusief aanpak verwarde personen)	Pilotaanpak voor Zwijndrechtse inwoners (w.o. verwarde personen) die problemen hebben op meerdere levensdomeinen, waarbij hun eigen veiligheid en die van de omgeving in het geding komt en waarvoor nu nog geen sluitende aanpak is.	Sneller de goede zorg op de goede momenten op de goede plek voor deze inwoners.

Interventie	Wat is het?	Wat bereiken we er mee?
Waardig ouder worden	Extra inzet i.h.k.v. het Manifest Waardig ouder worden. Wellicht een taak die het Rijk zelf doet, want budget bij Ministerie. Alleen indien er middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen gaan we specifiek op het Manifest inzetten.	Inzet op het Manifest.
Verdieping en uitbreiding gemeentelijke aanpak Eenzaamheid	We hebben al staand eenzaamheidsbeleid, daarnaast kunnen we DIVERZ vragen hier binnen het bestaande raamwerk extra aandacht aan te geven. Deze interventie komt als zodanig niet meer terug in de scenario's.	NVT
Aanpak kindermishandeling	Betreft de inzet van (extra) gezinscoaches, want de capaciteit van de jeugdteams is onvoldoende voor de intensieve bemoeizorg gedurende drie jaren.	Minimaal 80% van de 250 kinderen die jaarlijks te maken hebben met mishandeling hebben we in beeld en bieden we gezinsondersteuning aan.
Handhaving en fysieke veiligheid	We brengen in beeld op welke locaties meeste overlast is en wordt ervaren van zwerfafval. Dat resulteert in een top 25. Na 2 jaar evalueren we de inzet en bekijken we of continuering noodzakelijk/wenselijk is.	Bij de locaties zal meer handhaving worden ingezet.
Actieplan Veilig (o.a. Ondermijnende criminaliteit en WPTs) voortzetten	Uitwerking van het actieplan Veilig is goeddeels binnen de huidige capaciteit vorm te geven. De aanpak van de zogenaamde "klassieke" criminaliteit (zoals woninginbraken, auto-inbraken en fietsendiefstallen) krijgt in het nieuwe Actieplan uiteraard opnieuw alle aandacht. Daarnaast gaan we onze inzet versterken op het gebied van de aanpak van ondermijnende criminaliteit (waaronder sluiting van hennepvelden, aanpak van woonoverlast).	Vanuit het actieplan worden Wijkpreventieteams bekostigd en allerlei andere activiteiten om de 'klassieke' high impact criminaliteit te voorkomen.
Toekomst Zwembad	De raad heeft zich gecommitteerd om een besluit te nemen over de nieuwbouw. De financiële kaders zijn helder, de huidige budgetten zijn leidend.	Een besluit over de toekomst van het Zwembad de Hoge Devel.
Alle kinderen een diploma	We denken dat geld meestal niet de overweging is voor het niet volgen van zwemlessen. Dit zijn mogelijk geloof, onwetendheid of wat anders. Een diploma kan bijvoorbeeld gesubsidieerd door SMS kinderfonds. Eerst meer onderzoek voordat kosten geraamd worden: nut en noodzaak van het diploma. Deze interventie komt niet meer terug in de scenario's.	Beter inzicht in de redenen waarom kinderen geen diploma hebben.
Gymzaal HOA	Betreft het bouwen van de gymzaal in HOA. De investering bedraagt zo'n 2 miljoen Euro. Genoemde bedragen in de scenario's betreffen de kapitaallasten.	NVT
Beheer openbare ruimte op B niveau	In het in 2017 vastgestelde IBOR-plan is er gedifferentieerd beheer afgesproken. In de praktijk betekent dit wel dat het merendeel van het groen op B-kwaliteit wordt onderhouden, maar bij sommige beheeronderdelen geldt C-kwaliteit als uitgangspunt, zoals het onderhoud van het bosplantsoen. Wanneer we alles op b-niveau willen onderhouden vraagt dit meer financiële middelen. Tijdens de raadsbijeenkomst op 10 juli leek de meerderheid van de raad dit een verstandige weg te vinden. In de scenario's komt deze interventie niet meer terug.	NVT
Zwerfafval en graffiti, Verkeersveiligheid	Het extra handhaven om zwerfafval en graffiti te voorkomen is al opgenomen in de interventie en herprioritering binnen de impuls Handhaving en fysieke veiligheid. Deze interventie komt niet terug in de scenario's	NVT
Risicomelding: PFOA	Betreft (extra) handhavingsacties rondom scholen op verkeersgedrag.	Bewustwording dat juist in de omgeving van scholen gepast rijgedrag nodig is.
Uitvoeren groenvisie	Op diverse plekken in Zwijndrecht zit de chemische stof PFOA in de grond. Dit heeft invloed op zowel de kostprijs als de snelheid van projecten waar er sprake is van grondverzet. Gelet op de forse ambities (Sporzone, Veerplein, Noordoevers, Walburg etc.) is deze post expliciet aan de raad meegegeven. Het is een risico, dus in de scenario's rekenen we hier verder niet mee.	NVT
Beheerplan begraaftplaatsen	In de groenvisiebesluiten we als gemeente besluiten hoe we omgaan met het (openbaar) groen. Eventuele extra middelen daarvoor zullen los van het uitvoeringsprogramma ter beschikking gesteld moeten worden. In de scenario's komt deze interventie verder niet meer terug.	Groen in de openbare ruimte draagt bij aan de aantrekkelijkheid en kwaliteit van de leefomgeving.
Kosten uitvoeringsprogramma en organisatieontwikkeling	Er is al een aanzienlijke periode alleen regulier onderhoud gepleegd. Om onze begraafplaatsen op een goed kwaliteitsniveau te kunnen blijven onderhouden, is groot onderhoud en zijn vervangingsinvesteringen nodig. Zowel voor een aantal accommodaties, als voor het groen als voor de paden.	Goed onderhouden en representatieve begraafplaatsen.
	Uit het raadsprogramma blijkt duidelijk dat de gemeente zich ambitieuzer en actiever wil gaan opstellen om haar doelen te verwezenlijken. Daarnaast nemen de werkzaamheden in absolute zin ook toe, gelet op alle interventies. Deze 'interventie' is van invloed op de financiële ruimte en is dus opgenomen in de scenario's.	Anders werken en meer doen.

We hebben de zomer gebruikt om alle interventies kritisch door te lopen qua inhoud en dekking. Dit heeft geleid tot het voor de te maken keuzes, buiten beschouwing laten van een aantal interventies. Voor deze interventies zijn geen middelen nodig.

Proces naar een uitvoeringsprogramma

Het college stelt het volgende proces voor om van uw programma ons uitvoeringsprogramma te maken. Doel van het proces is om het raadsprogramma te vertalen naar de volgende programmabegrotingen.

Daarnaast is het proces er op gericht om de raad voldoende ruimte te geven om na het raadsprogramma, ook de programmabegroting verder te positioneren als zijn belangrijkste kaderstellend document.

Stap 1: De vertaling - inhoudelijk

Op de 16^e oktober 2018 staat als eerste de vraag centraal: kan de gemeenteraad zich verbinden met de vertaling van de ambities uit het raadsprogramma in de in de genoemde projecten, investeringen en beleidsvoornemens? Vanuit de fracties kunnen wijzigingsvoorstellen worden gedaan om tot een andere en voor de raad betere vertaling van het raadsprogramma te komen. Het is ook mogelijk om nieuwe ambities toe te voegen, mits duidelijk is hoe die ambitie(s) dan gedekt wordt/worden.

Stap 2: De dekking

Heeft de gemeenteraad voldoende comfort bij de financiële onderbouwing voor het uitvoeringsprogramma? Kan de raad vanuit zijn budgetrecht, zich vinden in de uitgaven en de dekking. Van belang is dat ambitie en risico samenhangen. Als we meer willen doen, kost dat meer. Dit betekent ook dat we ambitieuzere verwachte inkomsten en lagere uitgaven moeten opnemen.

Het college heeft een alternatief scenario voorbereid om de raad te helpen bij het maken van een keuze. We hebben Scenario één (we gaan alles doen) en Scenario twee (we gaan *niet* alles doen, maar hebben dan ook minder dekking nodig). Om tot dat scenario twee te komen, zijn de interventies per stuk 'gescoord'.

De exacte werkwijze en onderbouwing daarvan, vindt u in de **Bijlage**.

Op de volgende pagina ziet u de twee scenario's in één oogopslag. Op de pagina's daarna, de financiële uitwerking.

Interventie	Scenario 1	Scenario 2	Adviescore	Onderbouwing wanneer lager dan de maximale score
Taskforce gebiedsontwikkeling	X	X	9	
Spoorzone e.a.	X	X	9	
Noordoevers	X	X	9	
Veerplein	X	X	9	
Energieagenda	X	-	6	Is faciliterend aan de andere interventies.
Economische agenda	X	-	1	Lagere prioriteit in raadsprogramma en veel elementen komen al terug in de andere interventies.
Realisatie 160 participatieplekken	X	-	4	De maatschappelijke impact is groot, maar voor een beperkte groep mensen. Daarnaast zijn de 'inverdieneffecten' niet zo groot als in vergelijking tot andere voorstellen.
Deltaplan Armoedebeleid	X	X	9	
Extra impuls wijkteams voortzetten	X	X	9	
Wijkverpleegkundige (her)invoeren	X	X	9	
2 functionarissen mét doorzettingsmacht ("zorgmariniers")	X	X	9	
Pilot snijvlak veiligheid, zorg en huisvesting. (Inclusief aanpak verwarde personen)	X	-	6	Gemiddelde urgentie omdat de doelroep relatief beperkt is in vergelijking met de andere interventies.
Aanpak kindermishandeling	X	X	9	
Handhaving en fysieke veiligheid	X	-	6	De inzet heeft een gemiddelde urgentie. Vanuit schouwrapportages wordt zwerfafval niet als groot probleem gescoord., maar tegelijkertijd is het wel een onderwerp waar mensen zich aan storen.
Actieplan Veilig (o.a. WPTs en aanpak ondermijnende criminaliteit) voortzetten	X	-	4	De maatschappelijke impact is groot en de wijkpreventie teams worden bekostigd uit het actieplan Veilig. De maatschappelijke impact en urgentie in vergelijking met de andere interventies wordt als groter beoordeeld. Bij de begroting 2018 is ten behoeve van het bestrijden van ondermijning extra formatie beschikbaar gesteld.
Gymzaal HOA	X	-	1	Het realiseren van de gymzaal heeft geen hoge urgentie, er is een alternatief. Impact op de samenleving is gering. Het betreft een beperkte groep die gebruik kan gaan maken van de gymzaal. Gelet op de hoge investering, het feit dat er een alternatief voor handen is en gelet op de de weerstand op elk van de twee mogelijke locaties (wijk is al krap en druk) krijgt deze interventie een lage score.
Verkeersveiligheid	X	-	4	Interventie staat relatief los van de andere interventies, kleine doelgroep.
Ontwikkelingen	Scenario 1	Scenario 2	Score	
Beheerplan begraafplaatsen	X	x	NVT	
Kosten uitvoeringsprogramma en organisatieontwikkeling	X	X	NVT	
Financieel:				
Maximale dekking nodig incidententeel totaal 4 jaar	10.081	9.702	NVT	
Minimale dekking nodig structureel in 2022	1.144	503	NVT	
Reserves in te stellen uit bestaande reserves voor Spoorzone en Noordoevers	20.000	20.000	NVT	

Scenario's en financiën		2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Saldo Staand beleid begroting		-589	374	727	116	-589	374	727	116
Interventie:	i /s	Scenario 1				Scenario 2			
		2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Taskforce gebiedsontwikkeling	I	-200	-100	-100	-100	-200	-100	-100	-100
Spoorzone / Walburg e.a.		-	-	-	-	-	-	-	-
Noordoevers		-	-	-	-	-	-	-	-
Veerplein	S	-	-61	-121	-119	-	-61	-121	-119
Energieagenda	S	-190	-190	-190	-190	-	-	-	-
Economische agenda	I	-125	-125	-	-	-	-	-	-
Realisatie 160 participatieplekken	S	-62	-124	-186	-248	-	-	-	-
Deltaplan Armoedebeleid	I	-500	-500	-500	-	-500	-500	-500	-
Extra impuls wijkteams voortzetten	S	-272	-272	-272	-272	-272	-272	-272	-272
Wijkverpleegkundige (her)invoeren	S	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112	-112
2 functionarissen mét doorzettingsmacht ("zorgmariniers")	I	-170	-170	-170	-	-170	-170	-170	-
Pilot snijvlak veiligheid, zorg en huisvesting. (inclusief aanpak verwarde personen)	I	-50	-50	-	-	-	-	-	-
Aanpak kindermishandeling	I	-300	-300	-300	-	-300	-300	-300	-
Handhaving en fysieke veiligheid	I	-88	-88	-	-	-	-	-	-
Actieplan Veilig (o.a. Ondermijning en WPT's) voortzetten	S	-25	-25	-25	-25	-	-	-	-
Gymzaal HOA	S	-50	-50	-50	-50	95	95	95	95
Verkeersveiligheid	S	-13	-13	-13	-13	-	-	-	-
Ontwikkelingen:									
Beheerplan begraafplaatsen	S	-106	-463	-126	-154	-91	-451	-106	-134
Kosten uitvoeringsprogramma en organisatieontwikkeling	I	-1.000	-1.000	-1.000	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-500
Saldo begroting:		-3.852	-3.269	-2.438	-1.667	-3.139	-2.497	-1.859	-1.026
Dekking nodig (minimaal structureel per jaar)	S	-	-	-	1.144	-	-	-	503
Dekking nodig (incidenteel, per jaar)	I	3.852	3.269	2.438	523	3.139	2.497	1.859	523
Reserves in te stellen uit bestaande reserves		20.000	-	-	-	20.000	-	-	-
Dekking nodig gedurende 4 jaar (totalen):		Scenario 1				Scenario 2			
Incidenteel		10.081				8.017			
Sstructureel (in 2022)		1.144				503			
Te vormen reserves		20.000				20.000			

Noot: een I betekent incidentele inzet (dus maximaal tot en met 2022), bij een S lopen de budgetten door.

Dekkingsmogelijkheden

Er zijn een aantal knoppen waar we samen aan kunnen draaien om de dekking voor de interventies te vinden.

Allereerst vinden we het van groot belang om niet alleen geld 'bij te plussen', maar daar ook iets tegenover te zetten. Als we extra inzet plegen op bepaalde onderdelen, mogen we er van uitgaan dat dit niet alleen maatschappelijk wat oplevert, maar ook financieel. Bij de interventies op het gebied van Wooncarrière, Armoedebestrijding en Welzijn en Zorg verwachten we dat dit op termijn leidt tot lagere kosten.

Dit is ook het uitgangspunt in het raadsprogramma: een evenwichtiger bevolkingssamenstelling, het terugdringen van armoede en het slimmer verlenen van zorg vermindert zowel de

behoefte aan als de kostprijs van het verstrekken van uitkeringen, minimabeleid, (sociale) voorzieningen, subsidies, kwijtscheldingen en (jeugd)zorg.

De volgende baten hebben we benoemd:

1. slimmere zorg
2. lagere bijstand
3. toename belastinginkomsten

De realisatie hiervan is niet altijd zeker. Een toekomstige bijstelling van de keuzes door de raad noodzakelijk zijn. Het batenmanagement zal dan ook prominent op de agenda staan in de cyclus van sturen, bijsturen en verantwoorden.

	I/S	2019	2020	2021	2022	Toelichting
Wooncarrière en Leefbaarheid						
Legesinkomsten	I	-	-	-	50	In de staand beleid begroting is reeds rekening gehouden met hogere legesinkomsten vooromgevingsvergunningen. Derhalve een terughoudende inschatting van de meeropbrengst.
Hogere opbrengsten Ozb door hogere WOZ waarden na uitvoering plannen Spoorzone	S	-	-	100	150	Vervanging goedkopere door duurdere segment leidt hogere OZB opbrengsten. De inschatting is dat de WOZ waarde met (uiteindelijk) € 250.000.000 stijgt. Passen we hier het voor te stellen tarief 2019 voor woningeigenaren op toe (0,1209%), dan neemt de opbrengst toe met € 300.000, na de planperiode van 10 jaar. Dit gebeurt niet meteen in jaar 1, vandaar een staffeling in de opbrengsten.
Armoedebestrijding, Welzijn en Zorg						
Bestrijding armoede: Minder uitkeringen	S	-	250	500	750	Gemiddeld 'kost' het verstrekken van een uitkering € 15.000. De uitvoering ligt op dit moment regionaal, met regionale (solidariteits-)afspraken. Deze lagere kosten kunnen alleen gerealiseerd worden, wanneer er regionaal tot nieuwe afspraken wordt gekomen. Anders 'lekt' het effect grotendeels weg.
Slimmere zorg	S	-	-	300	450	Door stevig te investeren in het preventieve veld, voorkomen we duurdere zorg. We hebben hoge verwachtingen van de inzet van de 'Zorgmariniers' en het Deltaplan Armoede.
		-	250	900	1.400	

(x€1.000)

Wanneer de voorgaande posten volledig worden geraamd, ontstaat het volgende plaatje:

Totalen over vier jaar tijd (cumulatief)	Scenario 1	Scenario 2
Te dekken uitgaven	11.225	8.520
Hogere baten	300	300
Lagere kosten	2.250	2.250
Ottrekking aan reserves	8.675	5.970
Nog te dekken	-	-

(x€ 1.000)

Beide scenario's zijn 'zelfvoorzienend' door enerzijds (incidentele) dekking vanuit de reserves en anderzijds structureel begrote baten. De mate waarin een beroep wordt gedaan op de reserves danwel baten worden ingeboekt, hangt af van de keuzes die u maakt.

Scenario één legt een grotere druk op de reserves en inspanningsverplichting op te realiseren baten dan scenario twee. De financiële kengetallen die een indicatie geven van de 'gezondheid' van onze financiële huishouding, komen daardoor wel lager uit ten opzichte van onze stand beleid begroting.

Het zij opgemerkt dat het hebben van reserves niet betekent dat wij ook geld op de bank hebben staan. Het inzetten van reserves betekent dat wij (meer) moeten gaan lenen.

In de infographic op de volgende pagina is een parallel getrokken tussen ons dagelijks leven en de gemeente. We lichten dat toe op 9 oktober tijdens een plenaire bijeenkomst met de raad.

De gekozen interventies zelf, zullen nog verder worden uitgewerkt in doelen, activiteiten en middelen. Om de realisatie van de beoogde beleidsdoelen te realiseren zullen –indien van toepassing- beleidsindicatoren worden ontwikkeld. Vanuit een te definiëren 'nul

situatie' draagt een indicator bij aan het volgen, bijstellen en verantwoorden op de oorzakelijke relatie tussen interventies en benoemde beleidsdoelen en –normen.

De precieze vorm en inhoud van de rapportages naar de raad toe voor wat betreft het bereiken van doelen én het batenmanagement, bespreken we graag in een volgende vergadering van de auditcommissie.

Lenen is ...!

Gemeentelijke begroting 2019-2022

1 Jan neemt een hypotheek.

2 De gemeente leent ook!

3 Waar let je op bij het lenen?

Huishoudboekje

Balans

Risico's

4 Is een lening wel verantwoord?

Bezit

 Schuld

5 Reserves inzetten = lenen Lenen = ...!

Bijlage: Prioriteren en kiezen

Onze beleidsarme begroting is dan wel sluitend, hij biedt geen ruimte voor het structureel dekken van (alle) interventies. Er zijn dus keuzes nodig. Welke keuzes we ook maken, het jaar 2022 moet op begrotingsbasis structureel dekkend blijven.

Om behulpzaam te zijn bij deze keuzes presenteerden wij op pagina 6 het basisscenario (één) en een scenario waarin wordt voorgesorteerd op *mogelijke* inhoudelijke keuzes (twee). Deze keuze bepaalt immers de omvang van de benodigde financiën.

Inhoudelijke keuzes:

Het is de 'core business' van gemeenten en tegelijk het moeilijkste dat er is: hoe bepalen we wat het beste is voor onze inwoners, binnen de beschikbare middelen?

Hieronder geven we een methode hoe we dat 'beste' wat meer concreet kunnen maken. We realiseren ons dat er altijd een subjectiviteit zal blijven bestaan. Maar niet alles kan tegelijk. Om focus aan te leggen in wat we doen, is een rangschikking van de interventies noodzakelijk.

Het principe is simpel. We geven een weging aan de interventies langs twee assen: Urgentie (verticaal) en impact (horizontaal). Een interventie die op beide assen hoog scoort, zal bij beperkte middelen eerder aan de beurt zijn dan bij een interventie waar dat minder aan de orde is.

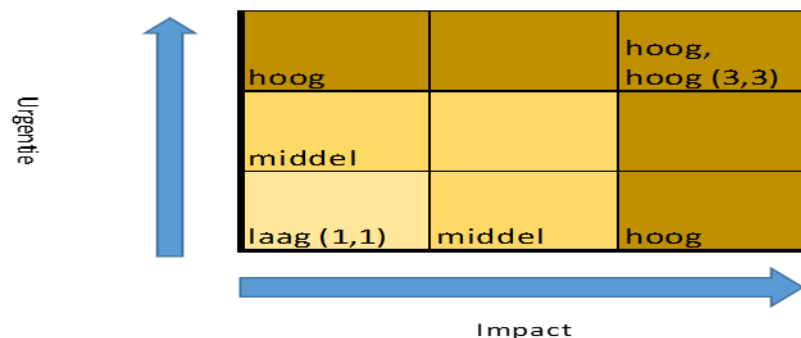
Hoe bepaal je urgentie? We denken aan:

- Is er sprake van (fysieke) veiligheidsissues en/of zit er een wettelijke plicht achter de interventie?
- Is er sprake van oplopende kosten (zowel maatschappelijk als in euro's)? Dat wil zeggen dat ingrijpen nu bijvoorbeeld de helft kost van ingrijpen over pak hem beet vijf jaar? Of maakt dit niet uit?
- Het belang dat de raad er aan hecht. In het raadsprogramma hebben de fracties een weging meegegeven aan de diverse onderwerpen. Deze wegingen zijn verzameld en gebruikt voor de volgorde/prioritering van het raadsprogramma. Deze is als volgt:

- 1 Wonen/bouwen/wooncarrière
- 2 Bestrijding van armoede
- 3 Welzijn en zorg
- 4 Veiligheid en leefomgeving
- 5 Toekomstvisie
- 6 Duurzaam/circulaire energietransitie
- 7 Economie
- 8 Financiën
- 9 Drechtsteden/Berenschotrapport
- 10 Groeiagenda
- 11 Voorzieningen
- 12 Werken aan een Inclusieve samenleving
- 13 Mobiliteit
- 14 Versterken relatie burger/politiek

Hoe bepaal je impact? We denken aan:

- Draagt de interventie bij aan één of juist meerdere van de 14 doelen in het raadsprogramma? (hoe meer, hoe hoger impactscore)
- In hoeverre draagt de interventie bij aan een doel? Voorbeeld: als het doel is om 200 gezinnen uit de armoede te halen is dit te bereiken door deze 200 gezinnen een basisinkomen te geven. Dus doelbereiking daarvoor is 100%. (hoe meer, hoe hoger impactscore)
- Hoeveel kost het om de doelbereiking te halen? Ofwel is er 10 miljoen nodig voor een doel of is het een interventie van 5 duizend euro om een doel te bereiken? (hoe meer geld er nodig is, hoe lager de impactscore.

Voor urgentie en impact scoren we laag, middel of hoog (1,2 of 3 punten). Wanneer we de twee scores vermenigvuldigen komen we tot een score van één tot negen punten (zie hierboven de schematische weergave).

Op deze wijze is de adviesscore op pagina 6 tot stand gekomen.